

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 7/
1977-78 med anledning av ltm Tage Bomans m.fl.
hemställningsmotion angående utredning av den
fältmässiga grönsaksodlingens framtida utveck-
lingsmöjligheter i landskapet.

Landstinget har inbegärt lag- och ekonomiutskottets utlåtande över ovan-
nämnda hemställningsmotion. Med anledning härav ber utskottet, som i ären-
det hört bankdirektör Knut Mattsson och Ålands Företagarförenings ombuds-
man Ludvig Nordberg, vördsamt få anföra följande.

Utskottet har till alla delar kunnat omfatta de i motionens motivering
framlagda synpunkterna beträffande landskapets naturliga förutsättningar
för fältmässig köksväxtodling. Noteras bör vidare den relativt omfattande
erfarenhet på just grönsaksodlingens område som samlats i landskapet och
den tradition inom näringen som skapats. Dessa gynnsamma förutsättningar
till trots bedrivs odlingen ännu i förhållandevis blygsam skala med ett
begränsat urval växtkulturer. Det är dock framförallt förädlingsgraden som
är eftersatt på Åland. En livsmedelsindustriablering i blygsam skala
har skett i landskapet, men de produkter som avyttras är mestadels av låg
förädlingsgrad. Orsaken till det ringa intresset för produktutveckling
står möjligen att finna i det faktum, att det hittills varit relativt
lätt att finna avsättning för tillgängliga produkter.

Med den ökande konkurrens om marknadsandelarna som motionärerna förutsätter
kommer marknadsföringsfrågorna att i högre grad aktualiseras. Utskottet
har kunnat konstatera att presumtiva marknader för åländska köksväxtpro-
dukter endast i mycket ringa grad kartlagts. Det har dock framgått att
exempelvis Sverige kunde utgöra en - med hänsyn till vår begränsade
produktionskapacitet - jättelik marknad för åländska kvalitetsprodukter.

För att vinna insteg och på ett bestående sätt hävda sig på kvalitets-
medvetna marknader - som exempelvis den rikssvenska - krävs en till-
rättaläggning och styrning av produktionen innefattande specialisering,
kvalitetskontroll, snabb anpassningsförmåga till marknadskrav och ett
tryggt utbud. Dessa mål kan enligt utskottets mening nås genom upprät-
tandet av en egen åländsk marknadsföringsorganisation, ett hela landskapet
omfattande företag med uppgift att koordinera odling, lagring och pro-
duktutveckling samt ansvara för produktkontroll och marknadsföring. Ett
sådant företag borde i främsta rummet ha kompetens att utreda marknads-
behov och öppna försäljningskanaler, men torde dessutom kunna verka för
en inre balans genom att stimulera till nyskapande verksamhet och sprida
förtroende bland odlarna.

-2-

Utskottet har under sin behandling av ärendet av naturliga skäl primärt utgått från köksväxtodlarnas organisationsproblem men önskar i detta sammanhang påpeka det ändamålsenliga i att jordbrukets övriga produkter och även fiskets marknadsföringsbehov beaktas.

Utskottet har ej haft möjlighet att närmare granska de åtgärder som i riket vidtagits för den fältmässiga grönsaksodlingens utveckling och de regionalpolitiska och andra ställningstaganden som därvid gjorts. Utskottet nöjer sig med konstaterandet att det ur tillväxtskympunkt är angeläget att finna projekt som på ett bestående sätt främjar sysselsättningen och att hithörande problem ställer betydande krav på såväl beslutsfattarna som den enskilda människans kreativitet då det gäller skapandet av nya produkter och därmed nya arbetsplatser.

Mot bakgrunden av detta resonemang har utskottet noggrant övervägt olika vägar att konkretisera motionärernas avsikter. Utskottet har exempelvis frågat sig huruvida tillsättande av en permanent kommission eller anlitande av enbart en konsult eller ett konsultföretag kunde innebära den ändamålsenligaste uppföljningen av problemet. Utskottet har dock i likhet med motionärerna stannat för alternativet arbetsgrupp men förutsätter att landskapsstyrelsen med lämpligt hänsynstagande till lokal expertis inom odling, industriell produktion och försäljning kompletterar arbetsgruppen med utomstående produktutvecklings- och marknadsföringsexperter.

Med hänvisning till det anförda får lag- och ekonomiutskottet vördsamt föreslå

att Landstinget hemställer hos landskapsstyrelsen om tillsättande av en arbetsgrupp med uppgift att utveckla den fältmässiga grönsaksodlingen med beaktande av produktion och marknadsföring.

Mariehamn den 13 december 1977.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Rolf Carlson
ordförande

Klas-Erik Lundberg
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Carlson, viceordföranden Sundberg, ledamoten Lundberg samt suppleanten Söderström.